

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 1 czerwca 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odmówił E. C. prawa do emerytury. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999 r. nie udowodnił 15 - letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Organ rentowy uznał za udowodnione 26 lat i 25 dni stażu sumarycznego. Do okresu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy w wymiarze 5 lat , 7 miesięcy i 18 dni zaliczył wnioskodawcy następujące okresy : od 16 marca 1978 r. do 8 sierpnia 1978 r. , od 1 października 1993 r. do 30 września 1995 r. , od 2 października 1995 r. do 30 czerwca 1997 r. , od 7 lipca 1997 r. do 31 grudnia 1998 r. z wyłączeniem okresów niewykonywania pracy przebytych po 14 listopada 1991 r. , za które pracownik otrzymał wynagrodzenie lub świadczenie z ubezpieczenia społecznego w razie choroby. Zakład nie uwzględnił jako pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od 3 grudnia 1980r. do 30 września 1993 r. w Przedsiębiorstwie Producyjno – Usługowym (...), z uwagi na rozbieżności w dokumentach co do zajmowanego stanowiska. W świadectwach wykonywania pracy w warunkach szczególnych pracodawca wykazał, że wnioskodawca wykonywał pracę na stanowisku nastawiacza maszyn, natomiast w świadectwie pracy z dnia 11 października 1995 r. wykazał, że wykonywał Pan pracę na stanowisku ślusarza oddziałowego oraz nastawiacza maszyn. Z dokumentów uzyskanych z archiwum wynika, że w okresie od 3 grudnia 1980r. do 1 listopada 1987r., oraz od 2 stycznia 1989r. do 30 września 1993r. wnioskodawca pracował na stanowisku ślusarza, a w okresie od 2 listopada 1987 r. do 1 stycznia 1989 r. wnioskodawca pracował na stanowisku montera aparatów i układów hydraulicznych. Powyższe stanowiska nie zostały wymienione w Zarządzeniu Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego nr 7 z dnia 7 lipca 1987r., na które powołuje się pracodawca. Ponadto praca w okresach: od 2 listopada 1987r. do 1 stycznia 1989 r. i od 2 stycznia 1989 r. do 30 września 1993r. była wykonywana w połowie pełnego wymiaru czasu pracy.

/decyzja k.38-38 odwrót plik I akt ZUS/

W dniu 24 czerwca 2015 r. do organu rentowego wpłynęło odwołanie E. C. , w którym wskazał ,że nie zgadza się z w/w decyzją.

/odwołanie k.2/

W odpowiedzi na odwołanie , która wpłynęła do tutejszego Sądu w dniu 8 lipca 2015 r. organ rentowy wniósł o jego oddalenie , przytaczając argumentację jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie k. 3 - 3 odwrót/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca E. C. urodził się (...)

/bezsporne/

W dniu 6 maja 2015 r. E. C. złożył wniosek o emeryturę , po rozpoznaniu którego wydano zaskarżoną decyzję.

/wniosek k.1 plik I akt ZUS , decyzja k.38-38 odwrót plik I akt ZUS/

E. C. nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

/bezsporne/

Wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku udokumentował ponad 25 lat ogólnego stażu pracy.

/bezsporne/

Organ rentowy zaliczył wnioskodawcy 5 lat , 7 miesięcy i 18 dni stażu pracy w warunkach szczególnych (od 16 marca 1978 r. do 8 sierpnia 1978 r. , od 1 października 1993 r. do 30 września 1995 r. , od 2 października 1995 r. do 30 czerwca 1997 r. , od 7 lipca 1997 r. do 31 grudnia 1998 r. z wyłączeniem okresów niewykonywania pracy przebytych po 14 listopada 1991 r.)

/decyzja k.38-38 odwrót plik I akt ZUS/

W okresie od 3 grudnia 1980 r. do 30 września 1995 r. E. C. zatrudniony był w (...) im. Obrońców P. (...) (przekształconych z dniem 1 kwietnia 1993 r. w Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Usługowe (...) w Ł.).Podczas zatrudnienia w w/w zakładach wnioskodawca zajmował się naprawą maszyn znajdujących się na przędzalni zakładu. Wnioskodawca przebywał w takich samych warunkach jak pracownicy zatrudnieni przy maszynach włókienniczych na przędzalni (zapylenie , wysoka temperatura , wilgotność). E. C. naprawiał maszyny na hali produkcyjnej z uwagi na fakt , iż nie mogły one zostać zdemontowane , a ponadto musiała zostać zapewniona ciągłość produkcji. Wnioskodawca zajmował się demontowaniem rolek , grzebieni czy też prowadnic. E. C. wykonywał obowiązki stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

/świadczenie pracy k.10 plik I akt ZUS , dokumentacja ZUS dot. A. P. , zeznania świadków : A. P. k.16 , S. S. k.16 oraz wnioskodawcy min.00:04:46 protokołu rozprawy z dnia 21 stycznia 2016 r./

Okres zatrudnienia od 1 października 1993 r. do 30 września 1995 r. został zaliczony wnioskodawcy do stażu pracy w warunkach szczególnych – praca na stanowisku nastawiacza (odpowiedzialnego za ciągłość produkcji – wykonującego bieżące naprawy).

/decyzja k.38-38 odwrót plik I akt ZUS/

Okresy nieskładkowe wnioskodawcy przypadające podczas zatrudnienia w w/w zakładzie pracy:

- od 19 stycznia 1993 r. do 25 stycznia 1993 r.

- od 18 lutego 1993 r. do 26 lutego 1993 r.

- od 18 grudnia 1993 r. do 19 grudnia 1993 r.

/karta przebiegu zatrudnienia k.37 plik I akt ZUS/

W okresie od dnia 7 lipca 1997 r. do 23 listopada 2003 r. wnioskodawca zatrudniony był w zakładach (...) S.A. E. C. zajmował się bieżącą konserwacją agregatów i urządzeń oraz pracami budowlano-montażowymi i budowlano-remontowymi na oddziałach będących w ruchu , w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie. E. C. zajmował stanowisko ślusarza remontowego tj. stanowisko wymienione w wykazie A dziale XIV poz.25 pkt 1 wykazu stanowiącego załącznik nr4 do Zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego nr 7 z dnia 7 lipca 1987 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu (...) Chemicznego i Lekkiego.

/świadczenie wykonywania pracy w warunkach szczególnych k.11 plik I akt ZUS/

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o całokształt materiału dowodowego zebranego w sprawie, w szczególności o dokumenty zawarte w aktach sprawy oraz w załączonych do akt sprawy, aktach emerytalnych ZUS, a także w oparciu o zeznania świadków: A. P. , S. S.. Zeznania tych świadków mają tym większy walor dowodowy, że pochodzą od osób pracujących z wnioskodawcą w spornym okresie czasu. Stanowią tym samym wiarygodne źródło dowodowe. Potwierdzają one jednoznacznie, że wnioskodawca w spornym okresie zatrudnienia wykonywał pracę w szczególnych warunkach.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie i jako takie skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

W myśl art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 748), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy tj. w dniu 1 stycznia 1999 roku (art. 196 ustawy) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Zaś ust. 2 w/w przepisu stanowi, że emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie z § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43, z późn. zm.) za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudniania” uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powołany wykaz wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

W świetle § 2 ust. 1 i 2 tegoż rozporządzenia oraz zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, przy czym powyższe okoliczności pracownik jest obowiązany udowodnić (por. wyrok Sądu Najwyższego z 15 grudnia 1997 r. II UKN 417/97 – (...) i US (...) i wyrok Sądu Najwyższego 15 listopada 2000 r. II UKN 39/00 Prok. i Prawo (...)).

W przedmiotowej sprawie kwestią sporną wpływającą na nabycie prawa do wcześniejszej emerytury przez E. C. było ustalenie czy praca w (...) im. Obrońców P. (...) (przekształconych z dniem 1 kwietnia 1993 r. w Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Usługowe (...) w Ł.) w okresie od 3 grudnia 1980 r. do 30 września 1993 r. była pracą wykonywaną w szczególnych warunkach.

Stosownie do § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. W myśl § 2 ust. 2 wskazanego rozporządzenia okresy takiej pracy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według określonego wzoru, lub świadectwie pracy.

Regulacja § 2, statuująca ograniczenia dowodowe i obowiązująca w postępowaniu przed organem rentowym, nie ma jednak zastosowania w postępowaniu odwoławczym przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. W konsekwencji

okolicość i okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach sąd uprawniony jest ustalać także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy, w tym zeznaniami świadków (por. uchwała Sądu Najwyższego z 27 maja 1985 r. sygn. III UZP 5/85, uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984 r. III UZP 6/84).

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na okoliczność pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w szczególnych warunkach przeprowadził dowód z dokumentów oraz z zeznań świadków.

Wskazać należy, że dla oceny, czy wnioskodawca pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzanej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Takie stanowisko wielokrotnie zajmował także Sąd Najwyższy (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 22 stycznia 2008 roku, sygn. akt I UK 210/07, OSNP 2009 nr 5-6, poz. 75; z dnia 6 grudnia 2007 roku, sygn. akt III UK 66/07, LEX nr 483283; z dnia 4 października 2007 roku, sygn. akt I UK 111/07; z dnia 19 września 2007 roku, sygn. akt III UK 38/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 329; z dnia 14 września 2007 roku, sygn. akt III UK 27/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 325).

W ocenie Sądu nie ulega wątpliwości, iż w rozpatrywanym okresie wnioskodawca wykonywał prace związane z naprawą, remontem oraz konserwacją urządzeń. Praca E. C. była o tyle istotna, że pozwalała zachować ciągłość pracy zakładu (...) (...) (przekształconych z dniem 1 kwietnia 1993 r. w Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Usługowe (...) w Ł.). Ponadto wskazać należy, iż przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało, iż wnioskodawca przebywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia panujących na przędzalni.

Pracę wnioskodawcy należy do prac w warunkach szczególnych. Zgodnie bowiem z załącznikiem – Wykazem A prac w szczególnych warunkach – do wskazanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku działem XIV, punktem 25 bieżąca konserwacja agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie. Nie ulega bowiem wątpliwości, że zakład pracy zajmował się pracami określonymi w dziale VII wskazanego powyżej wykazu.

Na marginesie wskazać należy, że nie jest zasadne stanowisko organu rentowego odmawiające zaliczenia wnioskodawcy do stażu pracy okresów pobierania zasiłków chorobowych. Tutejszy Sąd w pełni podziela pogląd wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 2010 r. II UK 313/09 (OSNP 2011/19-20/ 260) zgodnie z którym osiągnięcie do dnia 1 stycznia 1999 r. okresu pracy w szczególnych warunkach, o którym mowa w art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej wyłącza ponowne ustalenie tego okresu po osiągnięciu wieku emerytalnego według zasad wynikających z art. 32 ust. 1a pkt 1 tej ustawy obowiązujących od 1 lipca 2004 r. Tym samym wobec wprowadzenia wskazanego przepisu dopiero w 2004 r. nie jest dopuszczalne odliczanie tym osobom (które spełniły niezbędne warunki do dnia 1 stycznia 1999 r.) okresów wynikających z tego przepisu. Ponadto Sąd Najwyższy we wskazanym wyroku stwierdził, że przepisie art. 184 ustawodawca utrwalił sytuację osób, które w dniu wejścia w życie ustawy wypełniły warunki stażu szczególnego i ogólnego i zadeklarował ich przyszłe prawo do emerytury w wieku wcześniejszym; przez wydanie tego przepisu nastąpił stan związania, tj. zobowiązania się przez Państwo do powstrzymania się od jakiegokolwiek ingerencji w istniejące prawo tymczasowe. Wobec tego przewidziana w ustawie ekspektatywa prawa do emerytury nie mogła wygasnąć na skutek nowej regulacji ustalania stażu zatrudnienia. Gwarancji przyszłego prawa do emerytury złożonej wobec osób, o których mowa w art. 184 ustawy, ustawodawca nie mógł już naruszyć przez ustalenie innego sposobu wyliczenia ich stażu ubezpieczenia. Stąd ocena, że wykazanie w dniu 1 stycznia 1999 r. określonego w art. 184 ustawy okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach wyłącza ponowne ustalenie tego okresu po osiągnięciu wieku emerytalnego, według zasad wynikających z art. 32 ust. 1a pkt 1 obowiązujących po dniu 1 lipca 2004 r. Pogląd ten wzmacnia treść art. 32 ust. 4 ustawy emerytalnej, odsyłająca w zakresie warunków emerytalnych do przepisów dotychczasowych (obowiązujących przed dniem 1 stycznia 1999 r.).

W ocenie Sądu wnioskodawca wykazał, iż w spornym okresie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracę w szczególnych warunkach. Tym samym wnioskodawca wykazał ponad 15 lat pracy w szczególnych warunkach do dnia 1 stycznia 1999 roku.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności stron za wynik postępowania. Sąd zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. na rzecz E. C. kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika ZUS Sąd ustalił na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tj. Dz. U. 2013, poz.490 , z późn. zm.), mając na uwadze niezbędny nakład pracy pełnomocnika, także charakter sprawy oraz wkład pracy pełnomocnika w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia.

ZARZĄDZENIE

1.odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS, któremu udzielić zgody na wypożyczenie akt rentowych.

2. odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawcy , któremu doręczyć kopię protokołu rozprawy z dnia 21 stycznia 2016r.